

zaPAU

Niezastużona reklama

W nr 172 „PAUzy Akademickiej” ABBA bardzo zachwala książkę *Zapomniana rewolucja* Lucia Russo i pisze, że jej lektura jest fascynująca. Faktycznie, tę książkę czyta się lekko i na tym polega kłopot, jest ona bowiem zła, pełna błędów i nieudowodnionych uogólnień, a nieprzygotowany czytelnik, jak ABBA, wpada szybko w pułapkę.

Jej autor jest profesorem matematyki na jednym z rzymskich uniwersytetów. Zainteresował się historią nauki starożytnej i z żarliwością noworysza, ale bez przygotowania; napisał książkę o nauce greckiej w epoce hellenistycznej. Russo usiłuje przekonać czytelników, że uczeni greccy tej epoki znali już większość tego, co nazywamy nauką nowożytną. Znali, według niego, nawet prawo powszechnej grawitacji, które my przypisujemy Newtonowi. Potem ta wiedza została zniszczona i zapomniana. Argumentacja Russo jest nieskomplikowana. Nie ma dowodów na daną tezę? Na pewno były, ale uległy zniszczeniu, bo przecież do naszych czasów dochowała się tylko część greckich manuskryptów.

Recenzje książki Russo w fachowych periodykach (np. „Nature”, „Physics World”) były bardzo krytyczne. Recenzent „Nature” zauważył ironicznie, że większość tego, co Russo podaje jako rewelacje, występuje już w literaturze

fachowej od kilkudziesięciu lat. Russo nie zadał sobie jednak trudu, żeby pogłębić swą wiedzę, naczytał się natomiast książek popularnych.

Istotnie, Russo jest na bakier nie tylko z historią nauki, lecz także z fizyką. Bo jak inaczej ocenić jego kuriozalne zdanie, że „Jak dobrze wiadomo, Galileuszową koncepcję względności odrzucił Newton” (s. 105). Zresztą Newtona Russo nie rozumie i wyraźnie nie ceni. Na przykład, zawarte w *Principiach* definicje nazywa „bezsensownymi”, lub „nie do użytku” (s. 392). Nie rozumie dalej, po co Newton podał definicję siły dośrodkowej. „Nauka stworzona przez Kartezjusza, Keplera i Newtona była... metodologicznie gorsza od starożytnej” – twierdzi Russo (s. 413).

Inny przykład: przedstawiając historię rozwoju optyki w Europie Russo nie zauważył Witelona, którego dzieło optyczne było podstawowym traktatem w tej dziedzinie przez trzy stulecia i który jest wymieniany w każdej rzetelnej historii nauki. Takich dzieł najwidoczniej autor nie zna. To charakteryzuje poziom jego kompetencji.

Zatem potencjalnych czytelników książki Russo, zachęconych tekstem ABBY, przestrzegam przed jej bezkrytyczną lekturą.

ANDRZEJ KAJETAN WRÓBLEWSKI

PAUza wakacyjna

„PAUza Akademicka” 174 jest ostatnim numerem przed wakacjami 2012.

Następne wydanie „PAUzy Akademickiej” ukaże się we wrześniu 2012.

Życzymy Czytelnikom miłego i dobrego lata.

Redakcja

a więc w głąb... rys. Adam Korpak

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak – grafika; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.